

*Пасічник Р.В.,
студентка групи 31-ГРС
факультету економіки та підприємництва
Вінницький національний аграрний університет (Україна)
науковий керівник: Коваль Л. В.,
к.е.н., доцент кафедри
бухгалтерського обліку ВНАУ*

ОБЛІК ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОНОГО БІЗНЕСУ

Розкриваючи сутність досліджуваної теми, дамо визначення терміну електронний бізнес, отже – це є вид економічної діяльності підприємств через комп'ютерні мережі, зокрема, Internet, з метою отримання та максимізації прибутку. Це електронна комерційна діяльність, яка здійснюється за допомогою інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій метою якої є отримання прибутків.

Розробка методичного забезпечення бухгалтерського обліку специфічних господарських операцій на підприємствах е-бізнесу є одним із завдань облікової служби, яке може бути виконано способом створення форм первинних документів, підвищення аналітичності обліку за допомогою системи рахунків другого чи третього порядку та обрання альтернативних варіантів обліку із наведених у чинному законодавстві під час формування облікової політики. Створення методичного забезпечення бухгалтерського обліку специфічних для е-бізнесу господарських операцій на рівні підприємства можливе за умов наявності достатньої інформації щодо конкретних об'єктів обліку у чинному законодавстві. Наприклад, створення методичного забезпечення бухгалтерського обліку господарських операцій, пов'язаних із розробкою сайту, його обслуговуванням є можливим на рівні господарюючого суб'єкта, оскільки основні моменти пов'язані із визнанням та оцінкою у бухгалтерському обліку витрат на створення сайту визначені чинним законодавством. Водночас, у бухгалтерському обліку підприємств е-бізнесу іноді виникає необхідність обліковувати об'єкти, методичні підходи до обліку яких, відсутні у законодавстві, у цьому випадку доцільним є розробка методичного забезпечення бухгалтерського обліку нових об'єктів на рівні держави. Методичне забезпечення обліку господарських операцій, пов'язаних із створенням сайту є важливим аспектом бухгалтерського обліку підприємств електронного бізнесу. Сайт або профільна сторінка в соціальних мережах є одними із основних активів підприємства такого бізнесу, оскільки саме за допомогою електронних інтернет платформ відбувається комунікація суб'єкта господарювання із споживачами його товарів, робіт чи послуг. Власне тому у процесі обліку господарських операцій створення та обслуговування функціонування сайту підприємства е-бізнесу важливим є правильно накопичувати та узагальнювати витрати, пов'язані із ним. За податковим законодавством веб-сайт відноситься до 5 групи нематеріальних активів – «Авторське право та суміжні з ним права, крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті». Амортизація нараховується помісячно, починаючи з місяця, наступного після введення в експлуатацію одним із методів, передбачених П(С)БО 8 «Нематеріальні активи». Особливим об'єктом обліку, характерним для підприємств, що мають власний веб-сайт, є «доменне ім'я». Варто відмітити, що у чинному законодавстві не встановлено єдиного підходу до назви та визначення зазначеного поняття. Зокрема, Законом України «Про охорону прав на знаки» визначено зміст поняття «доменне ім'я» як ім'я, що використовується для адресації ресурсів і комп'ютерів в Інтернеті. Проте, виходячи із економічного змісту поняття «домен» та неможливості включення його до первинної вартості одноразово та необхідності сплачувати кошти за пролонгацію права користування доменним ім'ям, виникає питання про необхідність його обліку у складі витрат майбутніх періодів із подальшим віднесенням до витрат на збут. Наступний етап після створення сайту – підтримання його функціонування у віртуальному середовищі. Для цього використовується таке поняття як «хостинг». Для більшості підприємств е-бізнесу послуги хостингу надаються спеціальними організаціями, під час відображення у бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних зі сплатою послуг із надання хостингу збільшуються витрати періоду підприємства, зокрема, витрати на збут.

Отже, якщо підприємство електронного бізнесу використовує веб-сайт лише у рекламних цілях, згідно чинного законодавства капіталізувати витрати на його створення та модернізацію забороняється, що суперечить принципу нарахування та відповідності доходів та витрат. Якщо підприємство е-бізнесу здійснює господарську діяльність через веб-сайт, то капіталізація витрат у бухгалтерському обліку за податковим законодавством є необхідним, оскільки веб-сайт визнається нематеріальним активом, а його вартість підлягає амортизації. Неврегульованим нюансом у податковому законодавстві є віднесення чи не віднесення витрат, пов'язаних із модернізацією веб-сайту до первісної вартості цього нематеріального активу із правом їх подальшої амортизації. Капіталізація цих витрат є економічно доцільною та не суперечить вимогам інших нормативно-правових актів. Домен або доменне ім'я є широко розповсюдженим об'єктом бухгалтерського обліку, який обліковується усіма підприємствами е-бізнесу.